

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560 i 1669).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996,1000).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej Dz. U. 2017 poz. 356.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1652).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U z 2018 r. poz. 214
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.
- Priorytety Ministra Edukacji i Nauki.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim.

I. Wstęp:

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 12 opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i zasadami wewnątrzszkolnego oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze zdrowotnej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i

społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa on sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

II. Diagnoza procesu wychowawczo – profilaktycznego szkoły:

Program został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wniosków i analiz z pracy zespołu wychowawczego (na podstawie ankiet skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli z września 2023 r.),
- priorytetów MEiN.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski),

- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji Programu Wychowawczo Profilaktycznego.

III. Misja szkoły:

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

IV. Sylwetka absolwenta:

Uczeń kończący szkołę podstawową powinien być:

- odpowiedzialny, pracowity, ambitny, samodzielny;
- szanujący tradycje rodziny i jej rolę wychowawczą oraz dziedzictwo cywilizacyjne Europy;
- ukierunkowany na prawdę, dobro i piękno;
- komunikatywny, integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w szkole;
- rozważny, potrafiący dokonywać właściwych wyborów;
- szanujący normy społeczne i przestrzegający ich;

- tolerancyjny, szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy;
- aktywny, kreatywny;
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia;
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, mądrze i racjonalnie wykorzystuje narzędzia;
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych;
- dobrze przygotowany do kolejnego etapu edukacyjnego.

V. Cele ogólne:

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na zachowania ryzykowne,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań

ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,

- rozpoznawanie niebezpieczeństwa związanego z nadużywaniem Internetu, komputera, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

VI. Struktura oddziaływań wychowawczych:

1. Dyrektor szkoły:

- wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę,
- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- współpracuje z pielęgniarką szkolną, ewentualnie lekarzem i lekarzem dentystą, sprawującymi profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- uchwała Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny w porozumieniu z Radą Rodziców,
- przestrzega opracowanych procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- systematycznie realizuje program Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny, uwzględniając wnioski z jego ewaluacji.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów – m.in. zwracają podczas dyżurów szczególną uwagę na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnie itp., obserwują zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracają uwagę na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia,
- wdrażają do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtują umiejętności odmawiania i negocjacji,
- kształtują u uczniów odpowiedzialność, sumienność, umiejętność rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,

- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- uczestniczą w doskonaleniu zawodowym nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

4. **Wychowawcy klas:**

- diagnozują i monitorują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo - Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany etap edukacyjny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- uczestniczą w przygotowywaniu wniosków do dalszej pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoły,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawczego i wykonują zadania zlecone przez lidera zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców - systematycznie informują rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,

- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. **Zespół wychowawczy:**

- wybiera zagadnienia z programu podlegające ewaluacji w danym roku szkolnym,
- przygotowuje sprawozdanie w zakresie działalności wychowawczo - profilaktycznej szkoły na koniec roku szkolnego w oparciu o analizę wybranych elementów programu i z wykorzystaniem wyników ewaluacji wewnętrznej
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

6. **Pedagog szkolny/psycholog/pedagog specjalny:**

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- koordynuje i zapewnia uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- organizuje dla rodziców i uczniów spotkania i prelekcje o charakterze profilaktycznym,
- prowadzi zajęcia terapeutyczne z uczniami.

7. **Rodzice:**

- uczestniczą w zebraniach i konsultacjach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,

- biorą udział w integracji zespołu klasowego, planowaniu i przygotowywaniu imprez i uroczystości,
- utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym i dyrektorem /zastępcą/ w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom,
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, czuwają nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły.

8. **Samorząd Uczniowski:**

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem i opiekunem SU,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawczym i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

VII. **Kalendarz stałych uroczystości szkolnych:**

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- ślubowanie klas pierwszych,
- porządkowanie miejsc pamięci,

- Dzień Edukacji Narodowej,
- Narodowe Święto Niepodległości,
- mikołajki klasowe,
- wigilie klasowe,
- kolędowanie w domu spokojnej starości,
- bale karnawałowe,
- „Dwunastka zaprasza” – dzień otwarty
- Święto Patrona Szkoły,
- szkolne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- Dzień Sportu,
- Dzień Zdrowia
- pożegnanie abiturientów,
- zakończenie roku szkolnego

VIII. Akcje charytatywne i działalność na rzecz środowiska lokalnego:

- Góra Grosza
- Pola Nadziei
- Okaż serce zwierzakowi
- Współpraca z przedszkolami
- Współpraca z Państwowym Domem Pomocy Społecznej
- Kiermasze świąteczne
- Zbiórka elektrośmieci
- Konkursy o zasięgu powiatowym
- Sprzątanie Świata - Polski

IX. Szczegółowe cele do realizacji w roku szkolnym 2023/2024:

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy profilaktyczno - wychowawczej są ukierunkowane na:

- kształtowanie wśród uczniów postaw związanych z dbaniem o szeroko pojęte bezpieczeństwo własne i innych;

- rozwijanie postaw społecznych ukierunkowanych naprawdę, dobro i piękno oraz budzenie szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia;
- kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego wykorzystywania technologii informatycznej, urządzeń cyfrowych, świadomego korzystania z zasobów dostępnych w Internecie, telewizji i telefonach komórkowych oraz bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej z poszanowaniem praw i godności innych użytkowników;
- motywowanie uczniów do pracy indywidualnej i zespołowej;
- kształtowanie wśród uczniów potrzeby dbania o własne zdrowie fizyczne i psychiczne, wdrażanie do przestrzegania zasad higieny, zachęcanie do aktywnego i zdrowego stylu życia; troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców;
- rozwijanie i wzmacnianie indywidualnej relacji z uczniem, rozpoznawanie i rozwijanie potencjału ucznia stosownie do jego potrzeb, możliwości oraz predyspozycji i zasobów, jakie posiada, zapewnienie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych;
- rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów z wykorzystaniem zasobów „Laboratoriów przyszłości”;
- przeciwdziałanie konfliktom, agresji i przemocy – działania mediacyjne;
- wdrażanie działań z zakresu:
 - ochrony klimatu, środowiska, organizacji działań proekologicznych
 - przestrzegania procedur bezpieczeństwa
 - oszczędzania i zarządzania własnymi finansami
 - tematyki prawnej

X. Zadania, sposób realizacji, cele operacyjne, termin realizacji, osoba odpowiedzialna, ewaluacja zadania

Załącznik nr 1

XI. Diagnoza potrzeb, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka związanych głównie z bezpiecznym funkcjonowaniem uczniów i nauczycieli w szkole

Czynniki chroniące. W grupie prawdopodobnych czynników chroniących zachowań problemowych uczniów znalazły się następujące czynniki:

- dobre relacje z rówieśnikami
- kontrola rodzicielska i samokontrola ucznia
- właściwe relacje ucznia z domownikami i zadowolenie z warunków w rodzinie
- postawy troski wobec ucznia ze strony wychowawcy i nauczycieli
- pozytywna postawa wobec szkoły i motywacja do nauki
- samokontrola
- poczucie zadowolenia, odpowiednia samoocena
- ogólne poczucie bezpieczeństwa

Czynniki ryzyka. W grupie prawdopodobnych czynników ryzyka zachowań problemowych uczniów znalazły się następujące czynniki:

- niewłaściwe radzenie sobie ze stresem, podatność na stres, słaba odporność psychiczna uczniów
- ekspozycja na rodzinne wzory zachowań ryzykownych
- ekspozycja na rówieśnicze wzory zachowań ryzykownych (czynne lub bierne uczestniczenie w sytuacjach zachowań ryzykownych)
- trudności edukacyjne i niechęć do uczęszczania do szkoły
- niezadowolenie z relacji rówieśniczych w klasie (ośmieszanie, wykluczanie, agresja i przemoc rówieśnicza)
- nadmiar zajęć szkolnych, pozaszkolnych i duża ilość prac domowych
- zmęczenie i brak odpowiedniej ilości snu
- hałas i tłok na korytarzach szkolnych sprzyjające pojawianiu się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu
- uczucie lęku i skrępowania w związku z koniecznością skorzystania z toalety w czasie przerwy

- nadużywanie elektroniki (także jako narzędzia IT w czasie ćwiczeń na lekcjach)
- brak poczucia bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły

XII. Wnioski:

Na podstawie analizy wyników ankiet przeprowadzonych na początku roku szkolnego 2023/2024 i ewaluacji wewnętrznej, należy:

1. W dalszym ciągu diagnozować i rozpoznawać potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli.
2. Wspierać nauczycieli, uczniów i rodziców poprzez umożliwienie im uczestniczenia w spotkaniach ze specjalistami (pedagog, psycholog, terapeuta) oraz policjantem, strażnikiem miejskim, prawnikiem.
3. Przypominać uczniom obowiązujące w szkole zasady, normy i regulaminy. Wyciągać konsekwencje w przypadku ich nieprzestrzegania.
4. Motywować uczniów do przestrzegania zasad i norm społecznych poprzez stosowanie wzmacnień pozytywnych oraz konsekwentne egzekwowanie ustalonych w szkole norm i zasad zachowania.
5. Zintensyfikować działania dotyczące odpowiedzialnego korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych. W szczególności poprzez organizowanie zajęć dotyczących prorozwojowego i prospołecznego wykorzystania Internetu oraz zapobiegania cyberprzemocy.
6. Kontynuować działalność profilaktyczną szkoły polegającą na realizowaniu zajęć uświadamiających zagrożenia oraz kształtujących i wzmacniających normy przeciwnie używaniu środków odurzających i substancji psychoaktywnych.
7. Zachęcać do rozwoju osobistego uczniów poprzez udział w zajęciach rozwijających zainteresowania.
8. Kontynuować działania integrujące zespół klasowy w ścisłej współpracy z rodzicami.
9. Uświadamiać uczniów, rodziców i nauczycieli o potrzebie dbałości o bezpieczeństwo i higienę pracy i wypoczynku (w tym dostosowania ilości prac domowych do możliwości uczniów i planu lekcji).

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny został uchwalony w dniu 28.09.2023 r. przez Radę Rodziców Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim.